

paa den Maade faaer nogle flere Stemmer for den? Nei! Stiller man derimod Sagen saaledes, at de mange billige Godseiere, der ønske dette Forhold ordnet, kunne slutte sig til den, saa var det snarere muligt. Det var nær derved i 1849 i Landbocommissionen, at der var kommet en Forening istand; begge Parter have Skyld i, at det ikke stete; dog kan jeg sige, at især den ene Part svigtede mig; man havde sagt, man vilde gaae ind paa en Overenskomst, men bag efter torde man ikke gaae sammen, Enhver vilde have Sit, og da gik man fra hinanden. Dengang kunde Sagen være bragt paa det Rene, nu derimod er den bleven uendelig vanskelig, nu er der foruden den Vanskelighed, der er i Eiendomsforholdene, ogsaa den Vanskelighed, at denne Sag er bleven et brændende Partispørgsmaal her i Landet, og det er sørgeligt. — Endelig veed jeg ikke, om man her vil kalde det sørgeligt eller glædeligt, men jeg maa til Slutningen sige til, at, er der Noget, som for Alvor bringer mig til at vige fra denne Plads, saa er det denne Sag.

Monrad: Det foreliggende Lovforslag ligner saa overordentlig meget det, der tidligere er gaaet igjennem i Thinget, at jeg maa betragte mig som staaende i et særegent Forhold dertil; vel undergik det Forslag, som jeg i sin Tid indbragte her i Thinget om denne Sags Ordning, i det Udvalg, der nedfattes, saa væsentlige Forandringer og, som jeg troer, ogsaa Forbedringer, at jeg ikke kan betragte mig som Fader til det nu foreliggende Forslag, men jeg staaer dog i et vist Slægtskabsforhold dertil, og jeg kan derfor, med Hensyn til mange af de Tanker, der gaae igjennem det, ikke Andet end samstemme dermed. Der er imidlertid nogle ganske faa Ord deri, som gjøre, at jeg paa ingen Maade kan gaae ind paa Forslaget, medmindre dette forandres; det er ikke mere end 5 Ord, men de ere meget vigtige. Der er nemlig foreskrevet, at Eiendommen skal taxeres — og man har søgt at tilvelebringe en saa paalidelig Taxation af Eiendommen som muligt, — og dernæst er det bestemt, at den Bærdiforringelse, som en Eiendom har paa Grund af den Forpligtelse, der paahviler den som Fæsteeiendom, skal an-

sættes til $\frac{1}{3}$ af Taxationssummen. Dette anseer jeg for aldeles uretfærdigt; jeg troer ikke, at den Bærdiforringelse, en Eiendom har, fordi den, der eier den, kun selv maa bruge den eller bortfæste eller bortforpagte den paa 50 Aar, kan ansættes til $\frac{1}{3}$ af Bærdien. Jeg tør spørge de ærede Herrer, om de, naar de tænke sig to Gaarde satte til Auction, den ene aldeles fri og den anden med det Baand paa sig, som følger af Placaten af 6te Juli 1806, da troe, at Forfjellen i Prisen paa disse to Gaarde vil udgjøre nogle og Tredive Procent — jeg spørger, om Forfjellen vil være saa stor, uagtet vi dog Alle godt vide, at i Reglen vil den, der kjøber en saadan Gaard, kjøbe den for selv at drive den, og tænker ikke paa at bortforpagte eller bortfæste den. Der vil vel være en Forfjæl i Bærdien, men den vil paa ingen Maade kunne anslaaes til $\frac{1}{3}$. Jeg vilde derfor ansee det som en afgjort Uretfærdighed, dersom en saadan Bestemmelse skulde gaae igjennem. Og hvorfor vil man da ikke overlade Bestemmelsen af Bærdiforringelsen til Taxationscommissionen? Man overlader Bestemmelsen af selve Bærdien til Taxationscommissionen; men Bestemmelsen af Forringelsen, som er en Folge af de særegne indskrænkende Bestemmelser, der hvile paa Eiendommen, vil man ikke overlade til Taxationscommissionen. Denne Forringelse fastsætter man aldeles vilkaarlighedsvis til en Trediedeel. Det er denne Grundsætning, som maa sjerne mig fra Loven; jeg har altid været imod den, fordi jeg stedse har maattet betragte en saadan Bestemmelse som et Indgreb i Eiendomsretten. Der er en Bestemmelse til, som jeg maatte ansee det for særdeles ønskeligt at faae tilføjet i det foreliggende Lovforslag. Det er nemlig den, der var bragt i Forslag af det i Sessionen 1851—52 nedfattede Udvalg, at, naar Godseieren bød $\frac{1}{3}$ over Taxationssummen, saa blev Gaarden, naar den var fæstedeilig, hans, imod at han betalte dette overfløende Beløb til Fæsteren eller dennes Efterladte. Deri, forekommer det mig, laa netop et Middelet til at forebygge det, som den høitærede Indenrigsminister har anset over, nemlig Vilkaarlighed i Taxationen. Dette er de to Hovedbestemmelser, som, hvis de ikke under-